

บทบรรณาธิการ

วารสารเทคโนโลยีทางการแพทย์และสหเวชศาสตร์ (Journal of Medical Technology and Allied Health Sciences; JMAS) ฉบับนี้ เป็นปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2569 นำเสนอผลงานวิชาการที่สะท้อนบทบาทขององค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ เทคโนโลยีทางการแพทย์ และสาธารณสุขในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้รับบริการ และชุมชน ภายใต้บริบทของระบบสุขภาพที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง บทความในฉบับนี้มีความหลากหลายทั้งในด้านประเด็นศึกษาและระเบียบวิธีวิจัย แต่มีจุดร่วมสำคัญ คือ การสร้างองค์ความรู้ที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ ทั้งในระดับบุคคล สถาบันการศึกษา หน่วยบริการสุขภาพ และชุมชน

ในมิติของ นวัตกรรมและการพัฒนาการเรียนการสอนด้านวิชาชีพสุขภาพ มีการนำทรัพยากรที่หาได้ในประเทศมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสูตรเจลอัลตราซาวด์จากแป้งมันสำปะหลังสำหรับนักศึกษารังสีเทคนิค ซึ่งสะท้อนแนวคิดของการพัฒนานวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงทั้งคุณสมบัติในการใช้งาน ความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง ขณะเดียวกัน บทความด้าน การเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ชี้ให้เห็นว่า การดูแลสุขภาพที่มีประสิทธิภาพมิได้ขึ้นอยู่กับเครื่องมือหรือแนวทางมาตรฐานเพียงอย่างเดียว หากยังต้องอาศัยความต่อเนื่องของระบบติดตาม การเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง และความร่วมมือระหว่างหน่วยบริการสุขภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาสาสมัครสาธารณสุข และครอบครัว เพื่อให้เด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม และทันท่วงที

อีกประเด็นสำคัญที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้ คือ ความรอบรู้ด้านสุขภาพและการเปลี่ยนองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ งานวิจัยในอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแสดงให้เห็นว่า แม้บุคคลจะมีความรู้และความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับที่ดี แต่การนำความรู้ไปสู่พฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและสม่ำเสมอยังคงเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกาย ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความสำคัญของการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ไม่เพียงมุ่งให้ความรู้ แต่ควรสนับสนุนให้บุคคลสามารถนำข้อมูลสุขภาพไปใช้ในการจัดการตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้จริง

ในทำนองเดียวกัน การศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์บริการฝากครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์ผู้ประกันตน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารข้อมูลสุขภาพและสิทธิประโยชน์ให้ประชาชนสามารถเข้าใจและนำไปใช้ได้เหมาะสม ผลการศึกษาที่พบว่าการรับรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการและความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นภายหลังเข้าร่วมโปรแกรม ขณะที่การนำสิทธิประโยชน์ไปใช้ยังต้องได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนว่า การเข้าถึงข้อมูลเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของกระบวนการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ ส่วนเป้าหมายที่สำคัญยิ่งกว่าคือการทำให้ประชาชนสามารถเปลี่ยนข้อมูลและความเข้าใจนั้นไปสู่การตัดสินใจและการใช้บริการสุขภาพที่เหมาะสม

เมื่อพิจารณาบทความทั้งหมดร่วมกัน จะเห็นได้ว่า การพัฒนาระบบสุขภาพในปัจจุบันจำเป็นต้องเชื่อมโยงองค์ความรู้ นวัตกรรม ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และความร่วมมือของภาคีเครือข่ายเข้าด้วยกัน ตั้งแต่การพัฒนานวัตกรรมสำหรับการผลิตบุคลากรสุขภาพ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่บุคลากรและแกนนำสุขภาพในชุมชน การดูแลประชาชนอย่างต่อเนื่อง ไปจนถึงการสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากระบบบริการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม องค์ความรู้จากงานวิจัยจึงมีคุณค่าอย่างแท้จริง เมื่อสามารถนำไปต่อยอดสู่การปฏิบัติและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพของประชาชน

กองบรรณาธิการวารสารเทคโนโลยีทางการแพทย์และสหเวชศาสตร์ ขอขอบคุณผู้พิมพ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ปริกษวารสาร ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ร่วมกันสนับสนุนกระบวนการพิจารณาและพัฒนาคุณภาพของบทความด้วยความมุ่งมั่นทางวิชาการ กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าองค์ความรู้ที่เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรด้านสุขภาพ นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา และผู้สนใจ สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการพัฒนางานวิจัย การจัดการเรียนการสอน การบริการสุขภาพ และการพัฒนาสุขภาพของประชาชน อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างระบบสุขภาพที่มีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

ดร.วันนิตา รักษาamatย์

บรรณาธิการ